

ВІДГУК
офіційного опонента, доктора педагогічних наук,
кандидата психологічних наук, доцента,
завідувача кафедри спеціальної педагогіки
Харківського національного педагогічного університету імені
Г. С. Сковороди
Коваленко Вікторії Євгенівни
на дисертаційне дослідження Усатенко Ганни Володимирівни
«Асистована комунікація як чинник прив'язаності в дитячо-батьківських
стосунках»,
поданого на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 053 – Психологія,
(спеціалізація – соціальна психологія; психологія соціальної роботи)

Актуальність теми дослідження. Основною рушійною силою, джерелом й умовою розвитку та соціалізації дитини є якість і емоційне забарвлення дитячо-батьківських стосунків. Саме прихильність батьків до дитини має суттєвий вплив на формування ставлення до себе й світу, визначає спрямованість майбутніх соціальних контактів.

Порушення комунікативної діяльності, які входять до структури психічного та мовленнєвого дизонтогенезу, призводять до труднощів вербальної комунікації, викривлення системи соціальної взаємодії, ускладнюють дитячо-батьківські стосунки. Водночас невербальні компоненти спілкування (в контексті альтернативної та допоміжної комунікації) виступають засобом компенсації порушень комунікативного розвитку дітей, сприяють гармонізації процесу їх соціалізації (Н. Баль, Г. Лопатіна, І. Марченко). Це зумовлює необхідність цілеспрямованого системного вивчення прив'язаності у дитячо-батьківських стосунках у сім'ях, які виховують дітей із порушеннями комунікативної діяльності, і розробки психологічних засад, спрямованих на її оптимізацію шляхом використання асистованої комунікації. На основі ґрунтовного аналізу різноманітних наукових джерел за тематикою дисертаційного дослідження Г. В. Усатенко переконливо доведено, що нині існує нагальна потреба проведення міждисциплінарних досліджень ефективної підтримки сімей, де зростають діти, які мають порушення комунікативної діяльності.

